

podmět

-Spolu s přísudkem tvoří **základní skladební dvojici**.

-Patří tedy do **základních větných členů**.

-Na podmět se ptáme **přísudkem** a **1.pádem** (kdo? co?)

-Jeho rod je důležitý pro správnou **koncovku v přísudku u přičestí minulého** a celkově vlastně ovlivňuje jeho tvar.

-Podmět také **není závislý na žádném jiném větném členu**.

-Podmět bývá vyjádřen podstatným jménem, přídavným jménem (Mladí tancovali.), zájmenem, číslovkou (Několik jich ještě nepřišlo.), slovesem v infinitivu (Lhát je špatné.), citoslovcem (Z košíku se ozvalo mňau.)

-Rozlišujeme podmět vyjádřený a nevyjádřený, několikanásobný a všeobecný (Povídali, že mu hráli. Včera to hlásili v rozhlase.)

přísudek

- přísudek vyjadřuje, co dělá podmět
- nejčastěji je vyjádřen slovesem v určitém tvaru = takovému přísudku se říká slovesný

a) slovesný jednoduchý (Včera jsem se ztratil v lese. Budu se více učit.)

b) slovesný složený

= přísudek slovesný složený tvoří **sloveso způsobové** (muset, moci, smět, mít, chtít) nebo **fázové** (začít, začínat, zůstat, zůstávat, přestat, přestávat) a infinitiv.

(Kočka chce prolézt dírou. Zítra nemá pršet. Žáci začali psát do sešitu. K večeru přestalo pršet.)

- někdy je přísudek vyjádřen jménem, pak mu říkáme:

a) jmenný beze spony (Sliby-chyby. Pes-nejlepší přítel člověka.)

b) jmenný se sponou (Tatínek je myslivcem. Bratr býval skautem. Dědeček se stal důchodcem. Děti jsou veselé.)

- přísudek může být vyjádřen také citoslovcem (Žába žbluňk do rybníka)

Ledoborce přiopluly.

Ledoborci přiopluli.

Příběhové byli převyprávěni.

Příběhy byly převyprávěny.

Slanečci leželi na stole.

Slanečky ležely na stole.

Čitatele se zkrátily.

Čitatele se zkrátily.